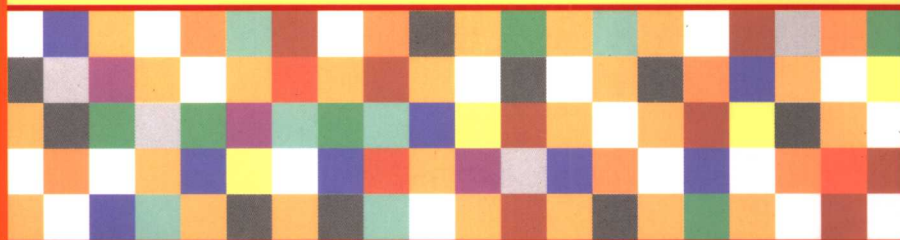

༡༡། ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
ལོ་རྒྱུས་དོན་ཆེན་རེ་བྱ་མིག་རྒྱས་པ་ཀེ་ཏ་ཀ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

གར་ཡུལ་ལུན་ཆོགས་ཆེ་རིང་གིས་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས་པ།

མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

བོད་ཀྱི་ཚ་རྒྱས་ཞིབ་འཇུག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
ཚ་རྒྱས་དོན་ཆེན་རྟེན་མིག་རྒྱས་པ་ཀེ་ཏ་
ཀ་ཞེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །

གར་ཤལ་ཤུན་ཆོགས་ཆེ་རིང་གིས་ཆོས་མྱིག་བྲས་པ།

མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

西藏历史年表/平措次仁编著. - 北京:民族出版社,
1980(2005.10 重印)

ISBN 7-105-00578-5

I. 西… II. 平… III. 西藏-地方史-历史年表
- 藏语 IV. K297.5

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2005)第 122656 号

XI ZANG LI SHI NIAN BIAO

编 者	平措次仁
出版发行	民族出版社
地 址	北京市和平里北街 14 号
邮 编	100013
网 址	www.e56.com.cn
印 刷	北京迪鑫印刷有限公司
经 销	全国各地新华书店
开 本	850mm × 1168mm 1/32
印 张	11.25
印 数	6000 - 10000 册
版 次	2005 年 11 月第 1 版
印 次	2005 年 11 月北京第 3 次印刷
定 价	13.80 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(藏文发行科电话:010-64227665 58130509)

ཚུལ་ཞིག་འགན་འཁུར་པ།
责任编辑:

ཚེ་ལྷལ།
才杰

ཞུ་ཡོད་ཀྱི་ཡོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཡོ་རྒྱུས་དོན་ཚིག་
དེུ་མིག་རྒྱུས་པ་ཀེ་ཏ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

ཞིག་པའོ།	ཤར་ཡུལ་ལུན་ཚོགས་ཚེ་རིང་།
དཔེ་རྒྱུན་ལྟ་བུ།	མི་དེགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་།
འབྲེན་པ་ཞེས་ལྟ་བུ།	མི་དེགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་གི་ཡོད་ཡིག་ཚོམ་ཞིག་ཁང་།
གནས་ཕུལ།	པེ་ཅིན་རྟོ་མིང་ལི་བྱང་ལམ་ཨང་14པ།
ཞུག་ཀྱི་ཨང་བྱང་ས།	100013
ཁ་བར་ཨང་བྱང་ས།	010 - 64275311
པར་འཁེབས་ལྟ་བུ།	པེ་ཅིན་རྟོ་ཞིན་པར་འཁེབས་ཚད་ཡོད་ཀྱང་སི།
བརྒྱད་འཚོང་ལྟ་བུ།	རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཞིན་རྟོ་དཔེ་ཚོང་ཁང་།
དེབ་ཚད།	850mm × 1168mm 1/32
པར་ཕྱོག་	11.25
པར་གཞི་ཁྱིམ་ཞེས་ས།	2005ལོའི་ཟླ་11པར་པར་གཞི་དང་ཕོ་བཞིགས།
པར་ཐེངས།	2005ལོའི་ཟླ་11པར་པེ་ཅིན་དུ་པར་ཐེངས་གསུམ་པ་བརྒྱབ།
པར་གྲུངས།	6000 - 10000
ཕྱིན་ལྟ་བུ།	ཚོར་13.80

མེ་ལྷན་དེ་མེ་ལྷན་པ་ལྟར།

ལྷི་མོ་འཇོན་མོ་༡༡༩༤་མོར་གཤུང་བྱུང་བོན་གྱི་ཡིག་རིགས་འགའ་ཞིག་
འག་ཞིག་ས་ན་ལྷ་ཤེ་རའམ་གཞའ་ཁྱི་བཅན་པོ་རྒྱལ་པན་སྐལ་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
འཁྲུག་མོ་པོ་དྲེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་དང་མཇལ་ཏེ་ལྷ་དྲེས་མངའ་གསལ།

ལྷི་མོ་འོ་ལྷོ་ན་མོ་༡༠༢༧མེ་ལྷག་མོར་གཡུང་རྒྱུད་མོན་ཁྱི་མོ་རྒྱས་ཡིག་ཆ་ལ་
གཞིགས་ན། ཡང་གཏུང་གི་བཅན་པོ་དང་ཡུམ་ཚོ་བཟའ་ལམ་གནས་ལྷག་
ལྷག་གི་སྐུ་དུ་གི་བཅན་པོ་འབྱུང་ས། བཅན་པོ་འདི་ཁྱིར་འཁོད་རྗེས་མོན་
ལ་རྒྱུད་རྒྱུར་ལྷག་ཆེན་གནང་སྟེ་ཁྱད་ལྷུང་ཡུམ་ནས་ལམ་ས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དང་
ཙ་བརྒྱད་གདན་དྲངས། མོན་དུ་འདུ་གནས་ཆེན་པོ་ལུམ་ཅུ་སྟེ་བདུན་དང་།
ལྷག་གི་རྒྱུད་ལྟེ་སྟེ་བདུན་བཞེད་ས། གཡུང་རྒྱུད་མོན་ཁྱི་བུ་ལྷག་པ་རྒྱ་ཆེར་
སྟེ།

[illegible]

ནས་ཚུལ་མྱིག་ཞུས་ཡོད། དེའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་གནའ་རབས་ཤོད་ཀྱི་མེས་
 རིག་རི་ལྟར་འཕེལ་བ་དང་། རྒྱ་ཤོད་མི་རིགས་པར་གྱི་མཛའ་བཅའི་འབྲེལ་བ།
 གྲུང་དབྱུང་མྱིན་གཞུང་རིམ་པས་ཤོད་ས་གནས་ཀྱི་དབང་འཛིན་པར་འཛའ་ས་
 དང་། ཆོ་ལོ། གསེར་ཡིག་ གསེར་དམ་སྟགས་རི་ལྟར་གནང་བའི་སྐོར།
 རེ་རྒྱས་དུས་མཚམས་སོ་སོར་ཆོན་སྟེན་ལམ་ལུགས་དང་ཆོན་རིག་ལག་ཅལ་
 གསར་གཏོད་བྱེད་ཚུལ། རེ་རྒྱས་ཐོག་འབངས་གྲུན་ལོག་དང་དབང་བཟུང་
 གལ་ཅིམ་ནང་ཁྲལ་སྟེན་དབང་འཕྲུག་ལེན་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚོད་སྐོར། རེ་
 རྒྱས་མི་ལྷ་གྲགས་ཆེན་ཁག་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་སྟགས་སྐོར། ཤོད་ཀྱི་
 གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཁག་ལྷག་བཟང་པའི་ལོ་ཁམས། ཟུང་བཅན་རྒྱལ་ཤིང་
 ལུགས་ཀྱི་བཅན་འཇུག་ལ་ངོ་ཚྭ་དང་མེས་རྒྱལ་མཐའ་མཚམས་བཟན་ཕྱང་
 བྱས་པའི་ལོ་རྒྱས་དོན་ཆེན་སྟགས་བཏོད་ཡོད།

རེ་རྒྱས་དོན་ཆེན་རེའུ་མིག་འདི་བཞིན་གཙོ་བོ་ནི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་ཤོད་
 ཡིག་རྟེན་མ་ཁག་དང་། དེབ་ཐེར་སྟོན་པ། དེབ་ཐེར་དམར་པོ་གསར་རྟེན་
 ཁག་གཉིས། དེབ་ཐེར་དཀར་པོ། ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན།
 ས་རྒྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད། ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས། ཡར་
 ལུང་རྩ་བའི་ཆོས་འབྲུང་། སྤ་བཞེད། ལྷངས་ཀྱི་ཕུ་ཉི་བམ་བུ། བཀའ་
 ཆེམས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། ཡུམ་བུ་ལྷ་ཁང་གི་དཀར་ཆག་འཁྲུང་བ། ལྷང་
 པོ་རྒྱུ་ཆང་གི་ལོ་རྒྱས། ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གཉིས་མཛོད། མདོ་གཟེར་
 མིག་ བཟུན་པའི་རྣམ་བཤད་དར་རྒྱས་གསལ་བའི་སྟོན་མ། ཅ་རྒྱུད་ཉི་མའི་
 འོད་ཟེར། ཐོབ་རྒྱལ་སྟོན་རི་དཀོན་པའི་དཀར་ཆག་ བཟུན་ཆོས་རེའུ་མིག་
 དེ་བཞིན་རྒྱ་ཡིག་གི་ཡིག་ཆ་གྲུང་ལོའི་ལོ་རྒྱས་ཆེ་མོ་དང་། རྒྱ་གར་བའི་ལོ་རྒྱས་
 ཆེ་མོ། བལ་པོའི་ལོ་རྒྱས་ཆེ་མོ་སྟགས་ཆད་ལྡན་ལོ་རྒྱས་ཡིག་རིགས་ཁག་ལ་
 སྦྱབ་སྦྱང་དང་། དབྱུང་བཟུང་། ཞིབ་འཇུག་བཅས་ནན་ཏན་བྱས་ཐོག་ཚུལ་
 མྱིག་ཞུས་པ་ཡིན།

དེ་བ་ཚུང་འདི་པར་བསྐྱུན་གནང་སྟེ་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལྷག་ཙམ་རིང་རྒྱ་ཆེའི་སྟོག་
 པ་པོའི་དགོས་མཁོར་གཞིགས་ནས་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་བྲགས་འཁྱར་
 ཆེ་བཞེས་སྟོག་པར་སྟོག་ཐངས་ལྔ་ཙམ་གནང་བར་བྲགས་རྩེ་ཆེ་བྱ་རྒྱ་དང་།
 ཐངས་འདིར་རྒྱ་ཆེའི་སྟོག་པ་པོ་ཆོའི་དགོངས་འཆར་ལ་གཞིགས་ཏེ་དོན་ཆེན་ལ་
 ལ་ཆོག་ཏུ་ཅང་བསྐྱུས་དྲགས་པ་དང་། དགོས་ངེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དོན་ཆེན་འགའ་
 ཞིག་མི་ཆང་བ། ལྷག་པར་དུ་གཡུང་དྲུང་པོན་བྱི་ལོ་རྒྱུས་དོན་ཆེན་སྐར་ཕ་བ་
 ནས་མི་འཁོད་པའི་སྟོན་ཆ་རྣམས་སེལ་ཆེད་ལོ་རྒྱུས་དོན་ཆེན་གལ་ཆེན་མང་པོ་
 ཁ་བསྐྱར་དང་དག་བཅོས་གང་ལེགས་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་
 ཆབ་སྲིད་དང་། རིག་གནས། ལོ་རྒྱུས་ཤེས་བྱ་སོགས་གང་ཅིའི་རྒྱ་ཆད་
 དམན་པས་དེ་བ་ཚུང་འདིར་དུང་སྟོན་དང་ནོར་འཕྲལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་
 ངེས་ལ་རྒྱ་བོད་མཁས་དབང་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ཆེའི་གཞིགས་པ་པོ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྐར་བཞིན་སྟོན་བརྗོད་དང་བཀའ་སློབ་རྒྱ་པོ་གཞུང་རྒྱ་བཞིན་
 ཡོད་པ་བཅས་དགོངས་དབྱིངས་སྤྱ་མངའ་བ་འཛུལ།

གར་ཡུལ་ཕུན་ཆོགས་ཆེ་རིང་ནས།

དཀར་ཆག

ལོ་རྒྱུས་དོན་ཆེན་གནད་བསྟུན།	(1)
རྒྱལ་ཕྱན་སེམ་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རེའུ་མིག་	(189)
བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་	(191)
ས་སྐྱའི་སྤྱིད་འཛིན་པ་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་.....	(197)
ཕག་གྲུའི་ཕྱེ་སྤྱིད་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་	(199)
གཙང་པ་ཕྱེ་སྤྱིད་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་	(201)
རྩ་ལའི་སླ་མ་སྐྱ་སྤེང་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་	(202)
པཌ་ཆེན་སྐྱ་སྤེང་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་	(205)
ཕྱེ་སྤྱིད་དང་སྤྱིད་སྦྱོང་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་.....	(208)
བཀའ་སློན་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་.....	(214)
བོད་བཞུགས་ཡམ་བན་རིམ་བྱོན་གྱི་རེའུ་མིག་	(226)
བོད་ཀྱི་མཇེངས་མི་བདུན་གྱི་རེའུ་མིག་	(241)
བོད་ཀྱི་རྩལ་པོ་ཆེ་མི་བདུན་གྱི་རེའུ་མིག་	(244)
བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་ཁག་གི་བར་སྤོར་རེའུ་མིག་.....	(246)
ལྷ་ཁྱི་བཅན་པོའི་སྐད་དུ་སྤྲུག་གྱི་བོན་གྱི་འདུ་གནས་ཆེན་ པོ་སོ་བདུན་གྱི་རེའུ་མིག་	(253)

དཔྱད་པོད་ཀྱི་པོན་དཔོན་ཁག་གི་རེའུ་མིག་..... (258)
 སྤྱབ་མཐའ་ཁག་གི་སྤྱལ་གཏོང་པ་དང་སྒྲོབ་བརྒྱད་འཛིན་
 པའི་སྒྲེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རེའུ་མིག་ (269)
 བཀའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞི་ཚུར་བརྒྱད་ཀྱི་རེའུ་མིག་ (277)
 ས་སྒྲུའི་གོང་མ་རྣམས་ལྗེ་རེའུ་མིག་..... (279)
 ཀམ་པ་སྤྱུ་ཕྱང་རིམ་ཕྱོན་ཀྱི་རེའུ་མིག་ (280)
 དགའ་ལྷན་གྱི་པ་རིམ་ཕྱོན་ཀྱི་རེའུ་མིག་ (283)
 མཉམ་མེད་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་སྤྲུལ་བདུན་ཀྱི་རེའུ་མིག་ (300)
 པོད་ཀྱི་དཔོན་གནས་གཙོ་བོ་ཁག་གི་ལོ་ཁམས་རེའུ་མིག་ (302)
 སྤྱི་ལོ་དང་པོད་ལོ་ཤན་སྤྱར་ཀྱི་རེའུ་མིག་ (310)
 རབ་བྱུང་དང་ལོ་..... (327)
 རབ་བྱུང་གཉིས། (328)
 རབ་བྱུང་གསུམ་པ། (329)
 རབ་བྱུང་བཞི་པ། (330)
 རབ་བྱུང་ལྔ་པ། (331)
 རབ་བྱུང་རྒྱུ་པ། (332)
 རབ་བྱུང་བདུན་པ། (333)
 རབ་བྱུང་བརྒྱད་པ། (335)
 རབ་བྱུང་དལྱ་པ། (336)
 རབ་བྱུང་བརྒྱ་པ། (337)
 རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པ། (338)
 རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པ། (339)

རབ་ཐུང་བཙུག་ལྷན་པ།.....	(340)
རབ་ཐུང་བཙུག་པའི་པ།	(341)
རབ་ཐུང་བཙུག་པའི་པ།	(342)
རབ་ཐུང་བཙུག་པའི་པ།	(343)
རབ་ཐུང་བཙུག་པའི་པ།.....	(345)
རབ་ཐུང་བཙུག་པའི་པ།.....	(346)

གསལ་བཤད།

ཐོད་རིགས་ནི་མེས་ཀྱི་སྤྱན་རླབས་རིགས་གཞན་དང་འདྲ་བར་མེ་ཀྱས་
ཡུན་རིང་བ་དང་། ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་དཔའ་ངར་བྱམ་པ་མེད་པ། གནའ་
རབས་ཀྱི་རིག་གནས་ལུན་ལུམ་ཚོགས་པའི་ལུས་ལྷན་མི་རིགས་ཀྱི་ཡིན།
དེའི་མེ་ཀྱས་སྐོར་སྐོར་བྱོན་ཀྱང་ཐོད་མཁས་སྤྱབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མེ་ཀྱས་དེབ་ཐེར་
དང་། ཚེས་འཁྱུང་། རྣམ་ཐར་སྟགས་རི་སྟེང་པ་བཙམས་གནང་མཛད་
ཅིང་། འོན་ཀྱང་མེ་ཀྱས་དེབ་ཐེར་ཚེས་འཁྱུང་མང་པོར་མོ་ཁམས་མི་གསལ་བ་
དང་ཐན་ཚུན་འགལ་བའི་སྟོན་ཆ་འབའ་ཞིག་གནས་ཡོད་ལྟམས་ཐོད་གྱི་མེ་ཀྱས་
ཞིབ་འཇུག་ལྟེང་པར་དོན་མེད་གྱི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་འབྱུང་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་
ཐོད་རིག་པར་སློབ་སྦྱང་དང་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་དག་སློབ་མང་པོས་སྤྱལ་
མ་ཡང་ཡང་གནང་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོད་དེབ་ཐེར་ཚེས་འཁྱུང་
སྟགས་མེ་ཀྱས་ཀྱི་ཚད་ལྡན་ཡིག་རིགས་མང་པོར་མོ་མང་རིང་སློབ་སྦྱང་དང་།
དབྱེད་བཟུར་བཤམ་ནས་ཞུས་ཏེ་ཐོད་གྱི་མེ་ཀྱས་ཞིབ་འཇུག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
མེ་ཀྱས་དོན་ཆེན་རྟེན་མིག་འདི་ཚོ་མ་སྟོང་བྱས་པ་ཡིན།

དེབ་ཆུང་འདི་ཚོ་མ་སྟོང་བྱེད་པའི་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚོད་སྒྲུབ་དངོས་
གཙུག་བཤམ་པར་མེ་ཀྱས་དངོས་གཙུག་བའི་ཉེ་བ་དང་། ལངས་སྟོགས། ལྟེང་
ཐབས་སྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་མོ་སྟོང་སྟག་གསུམ་ཙམ་གྱི་རིང་གི་ཐོད་གྱི་མེ་
ཀྱས་དོན་ཆེན་གཙུག་པོ་རྣམས་མེ་ཀྱས་འཕེལ་ཀྱས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཚོག་
ཀྱང་ལ་དོན་གསལ་བ་དང་། གོ་བདེ་ལ་ནང་དོན་ལུན་ལུམ་ཚོགས་པའི་སྐོར་

རིའི་ཁྲིད་ཏུ་གསེགས། ལ་ལ་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཕྱོད། ལ་ལ་བྱང་རྒྱུད་ཏུ་
 གསེགས་ནས་རྒྱུབ་པ་མཛད། འོན་ཀྱང་གསེན་པོན་རྣམས་མཐར་པར་ནད་མ་
 ཐེག་པར་ཡུན་རིང་སྤྱིས་རན་གསལས་ཏེ་བཅན་པོ་བཀྲོང་ཐབས་བྱས།
 མཐར་པོན་ཁྲོན་ལོང་མ་དང་གསེན་པོན་རྣམས་ཀྱིས་གཡོ་རྒྱུ་ལྷན་པར་བརྟེན་
 བས་ཀྱི་ཀྱམ་བཅན་པོ་བཀྲོངས། སྤྱིས་རྣམས་ལ་ཤ་བྱི་ཉ་བྱི་སྟགས་དམར་
 འབེབས་ཀྱི་མཚན་བཏགས་ནས་ཀོང་ཡུལ་ཏུ་བཤངས། ཁྲོན་དྲག་པ་རྣམས་
 བསད། ཞན་པ་རྣམས་མཐར་བསྐྱེད། བཅུན་མོ་ལྷག་རྩེ་བྱེད་ཏུ་བཅུག
 སྤྱིས་ལོ་ལྷ་ལྷུ་མ་བཅན་ཤེད་ཀྱིས་ཁབ་ཏུ་སྤངས་ཏེ་རྒྱལ་ས་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཅན་
 བཟུང་བྱས།

སྤྱི་ལོ་འོ་ཁྲོན་ལོ་༡༧༧༥ལོར་པོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དེ་བཟེར་ཁག་ལ་གཞིགས་ན།
 ཀྱི་རྒྱལ་བཅན་པོ་འོ་སྤྱིས་འབྲིང་བ་བྱ་བྱི་སྤྱིད་ཁྲིར་དངོས་སུ་ཕེབས། ཁྲོན་ཏུས་
 ལས་སྤྱིས་ཀྱིས་མཛད། འདི་ནི་པོད་ཀྱི་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན།
 མཛངས་པའི་ལས་སུ་ཤིང་བསྟེགས་སོལ་བ་བྱུང་། དེ་ཡིས་རྫོ་བཞུ་གསེར་
 དཔུལ་ཟངས་ལྷགས་སྤྱུང་། ཤིང་ལ་མིག་སྤྱག་གཤོལ་དང་གཉེའ་ཤིང་བྱས།
 ས་གཞི་བཞོས་ནས་སྤྱུ་རྒྱ་ཡུར་ཏུ་དྲངས། ཁྲོན་པ་དོར་འདེབས་སྤང་ཐང་ཞིང་
 ཏུ་རྫོས། བཟལ་བས་མི་ཐར་རྒྱལ་ཟམ་པ་བཅུགས་ཟེར་བ་ལྟར། པོད་ཀྱི་
 དཔལ་འབྱོར་དང་ཆན་རིག་ལག་ཆལ་ཆད་གཞི་ངེས་གཏན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱེབས།
 དེ་བཞིན་བཅན་པོ་འདིས་ཡབ་ཀྱི་རྒྱུ་མ་བཅན་པོ་བཀྲོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱེད་བྱ་
 སྤངས་ཏེ་གསེན་པོན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་སྤྱིར་མཐར་གཅིག་ཏུ་བྱས། ཏུས་དོར་
 ཞང་ཞུང་ཡུལ་ནས་ཞུང་པོ་མ་ཞུང་རྒྱན་དང་། ཉ་ཞུང་རྒྱན་སྤྱ་མཆེད་གཉིས་
 པོད་ཏུ་གདན་དྲངས་ནས་འབུམ་རྩེ་ལྷ་དང་། པོན་རྫོ་བཅུ་གཉིས་སྟགས་
 བཀའ་བསྟན་མང་པོ་སྤེལ་ནས་སྤྱར་ཡང་པོན་གྱི་བཏུན་པ་དང་།

སྤྱི་ལོ་འོ་ཁྲོན་ལོ་༡༧༧༥ (ཡང་མ་ ༡༩༤) པོད་ཀྱི་དེ་བཟེར་མང་ཆེ་བར་
 གཞིགས་ན། ལྷ་པོ་རའམ་གཉེའ་བྱི་བཅན་པོ་རྒྱལ་པར་བསྐྱོས། འདི་ནི་

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་བཅའ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་དེ་ཡིན། རི་ཡུལ་ལས་
 ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུ་ལས་“ཁྱི་ཁྱེས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྗེ་པའི་ཤོས་ཀྱི་ན་པ་
 ཡང་དེ་ནས་བྱུང་”ཟེར་བ་ལྟར། རྗེ་ཡི་རྒྱལ་ཆས་སྤྱོད་པ་དེ་ཡི་དུས་ནས་དར་
 བ་མ་ཟད། ས་ཡུལ་འཛིན་གྱིས་རྒྱལ་རྒྱུད་འཛིན་པའི་སྤྱོད་ཡང་དར་བ་
 དང་། མཁར་ལ་སྤྱོད་པ་ཡུམ་འཁར་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡར་ལུང་སོག་ཁ།
 རྒྱུང་ལ་སྤྱོད་པ་འཕྲུང་བ་ལྟ་བུ་ཆེ་ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར། དུས་དེར་ཡར་ལུང་དུ་སོ་
 བང་ལ་སྤྱོད་པ་ཡུམ་འཁར་ལྟ་བུ་མཁར་བཞེངས། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཡར་ལུང་སོག་ཁ་ལ་
 སོགས་ལྟར་དུ་རྒྱུང་གི་མང་པོ་ཆགས། དུས་དེར་ཡར་ལས་འཕྲུགས་སྤྱོད་གྱི་
 ལག་ཆ་མཆད་ཅེས་གཏན་ཞིག་དུ་བསྐྱེདས། དུར་རྒྱལ་ལས་མཐོ་བོད་རྒྱལ་
 རབས་དངོས་སྤྱོད་དུ་བསྐྱེས་པ་དེས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆས་འབེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་
 རིམ་གཉིས་པ་ལྟེ་བུ་གཤམ་ལས་ལྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆས་སྤྱོད་ཅེས་སྤྱོད་པ་
 གསལ་པོར་རྟོགས་བྱུང། མཁར་གཏའ་བྱི་བཅའ་པོས་བོན་རྣམས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་
 མཆོད་མི་བྱུང་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་བོན་པོ་ཡལ་ཡོང་སོགས་ཀྱིས་བཅའ་པོ་བསྐྱོངས།

ཁྱི་ལོ་ ༤༧ ལོས། སྤྱོད་པོ་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཁག་ལ་གཞིགས་ན།
 ཏན་མིང་ཉི་ཡུང་མེན་བྱི་ལོ་ ༡༠ པར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྟགས་རྒྱ་གར་འཕགས་
 པའི་ཡུལ་ནས་རྒྱ་ནག་དུ་དར། དུས་དེར་བརྗེ་ཏ་རྒྱ་ཏ་ལམ་ཟེར་བ་བདེན་པ་
 མཐོང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཏ་དཀར་པོ་གཅིག་ལ་ཐེག་པ་རྒྱུད་པའི་ཆོས་བཀའ་ཏེ་རྒྱ་
 རྒྱ་དུ་འོངས། ད་ལྟའི་ཉི་ཏན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ལོ་དེ་བྱུང་བྱོང་ཁྱེད་ཀྱི་ཤར་
 རོས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ལྟེ་ཏ་དཀར་དམོན་ཞེས་པ་ཞིག་བཞེངས། ཆོས་བརྒྱུད།
 དེ་ནས་བཟུང་སངས་རྒྱས་བཞུན་པ་རྒྱ་ནག་དུ་དར་བའི་འགོ་རྒྱུགས། འོན་
 །ཀྱང་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཆ་གསལ་ནང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྟགས་རྒྱ་ནག་དུ་དར་ཚུལ་རྟོག་
 བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྟགས་རྒྱ་ནག་དུ་དར་རྗེས་ཏའོ་
 ཆའོ་ལྟེ་ལམ་རྟོན་ཆོས་ལྟགས་དང་བྱུང་དུ་འབེལ་ནས་རྒྱ་ནག་གི་བྱུང་ཆོས་ལྟན་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྟགས་ཤིག་དུ་བྱུང།

གྱི་ལོ་ ༣༥༧ཤེང་ན། ཡལ་ཁྱི་ཚོག་རྩེ་བཅན་དང་ཡུམ་རུ་ཡོང་བཟའ་
 རྒྱུ་རྒྱལ་ན་མོ་ཚོའི་སྲས་ལྟ་ཐོ་ཐོ་རི་ལྷན་ཤལ་སྤྱེ་འབྲུངས། བཅན་པོ་འདི་ཡི་
 སྤྱུ་རུས་སྤྱུ་བོད་ཀྱི་དཔལ་འཕྱོར་དང་རིག་གནས་ཤོང་འཕེལ་ཤུགས་ཆེན་མུན།
 སངས་རྒྱལ་བཟུན་པའི་དབྱ་བ་རྟེས། ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ཤོང་
 དུ་འཕེལ། དེ་ཡང་ཚོག་མར་བོད་དུ་དར་བའི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་གཡུང་རྒྱུད་
 བོན་གྱི་གསོ་རིག་ཡིན། དེའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་གཏར་བསྟེགས་ལྷག་གསུམ་
 ལ་བཞེན་ནས་ནད་བཅས་པ་དང་། གསོ་དབྱུད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཟས་ཀྱི་ཚོད།
 རྩ་གསར་པ་ལ་མར་ཁྱེ་བཞུར་ནས་བཏར་བས་ཚ་ཁ་བསྐྱམས་ཤེས་པ་སོགས་
 དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་བཅོས་བབས་ལ་བཞེན་ནས་ནད་བཅས། དེ་ནས་བཅན་པོ་
 དེ་ཡི་སྤྱུ་རུས་སྤྱུ་རྒྱུ་གར་གྱི་སྤྲན་པ་བི་བྱི་དང་བི་ལྟ་མ་གཉིས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་
 གསོ་དབྱུད་ཀྱི་བཟུན་པ་བོད་དུ་སྟེལ། རིག་པ་ཚ་ཡི་མདོ། འཚོ་བ་ཟས་ཀྱི་
 མདོ། རྒྱུར་བ་སྤྲན་ཀྱི་མདོ། གཏར་བསྟེགས་དབྱུད་ཀྱི་མདོ། རྩ་ཆས་
 བཟོའི་མདོ་རྣམས་གནང་། གཞན་ཡང་ཚ་འབྲེལ་ཁོག་དབུབ། ས་དབྱུད་
 ལག་ལེན་སོགས་གནང་། དེ་ནས་སྤྲན་པ་བི་བྱི་དང་ལྟ་ལྟ་མ་ཡིད་ཀྱི་རྩལ་ཆའི་
 སྲས་སྤྲན་པ་དུང་གི་ཐོར་ཅག་གིས་ལྟ་ཐོ་ཐོ་རི་ལྷན་ཤལ་དང་། དེའི་སྲས་ཁྱི་
 གཉན་གཟུངས་བཅན་གྱི་སྤྲ་སྤྲན་པ་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་བཅན་
 པོར་སྤྲ་སྤྲན་པ་བཅུགས་པའི་སྤལ་དར།

གྱི་ལོ་ ༣༩༩ལྟ་ལ། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་སངས་རྒྱལ་ཚོས་
 ལྷགས་བོད་དུ་དར། འཕགས་དེར་གསེར་ཤོག་ངོས་ལ་བཱེ་རུས་ཤིས་པའི་སྤང་
 འོང་ལྷག་རྒྱ་པ་དང་། མདོ་སྟེ་ཟ་མ་ཉོག་ ཡིད་རུ་འོར་བའི་སྟེགས་བམ་རྣམ་
 གཉིས། གསེར་གྱི་མཚོད་རྟེན་སྤྱུ་དུའི་ལྷག་རྒྱ། ཅན་ཏ་མ་ཉི་ཡི་རྟོས་པོར་
 རྣམ་རུག་ འགའ་ཞིག་གིས་གཡུ་ཡི་མཚོད་རྟེན་བར་རིམ་བཞེ་བྱས་པ་བྱུང་
 ཟེར་ཡང་ཅན་ཏ་མ་ཉི་ཡི་རྟོས་པོར་ཞེས་པ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ཡིད་བཞིན་ལོར་
 དུའི་གཟུང་གི་རྟོས་པོར་ཞིག་དང་། སྤྱུ་དུའི་ལྷག་རྒྱ་ཞེས་ཚད་ཁྲ་གར་ཅམ་གྱི་

ནོར་བུའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་ལུགས་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར། བརྗེ་ཉ་
ལྟོ་མེམས་འཆོད་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལེ་ཐེ་སི་རྣམ་གཞིས་ཀྱི་ཉིན་དེ་རྣམས་ཐོད་ཏུ་གདན་
བྲངས། བཅན་པོས་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཉིན་རྣམས་པོ་བྲང་ཡུམ་བྲང་སྐྱ་མཁར་ཏུ་
བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ། དགོས་པའི་དབང་གིས་
མཆོད་གཉན་པོ་གསང་བ་ཞེས་གསོལ།

སྐུ་ལོ་ ༣༧༧ རྟེན་ཀྱི། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་ལྷན་གྱི་ལྷ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུར་
ཐེབས་ཉི་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

སྐུ་ལོ་ ༥༧༧ རས་མག ཡབ་འཁྲོད་གཉན་ལྷེ་ལྷ་ཡིས་མཆིམས་བཟའ་སྐྱ་
རྒྱལ་དན་བུ་མཆོ་ཁབ་བུ་བཞེས་པ་ལ་སྐྱས་དཔྱུས་ལོང་ཞིག་འབྲུངས། མཆོན་
བྱུང་དཔྱུས་ལོང་དགོན་པ་བཟ་ཤིས་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཡབ་བཅན་པོའི་
བཀའ་བཞིན་རྒྱལ་ཕྱན་འཁྲུང་ཞེས་ལྷུ་ནས་སྐྱ་པ་མཁས་པ་ཞིག་པོས་ཉི་མིག་མེ།
ཉིན་ཞིག་སྐྱིད་ཤོད་ལྷག་རི་ལ་གཉན་འགོ་བ་གཟིགས་པས་མཆོན་བུ་ལྷག་རི་
གཉན་གཟིགས་ཞེས་བྲགས། ལྷ་རྣམ་མང་གཉའ་དང་སྐྱ་བྱི་བྱུང་ལན་པ་
གཞིས་ཀྱིས་སྐྱ་པོ་བྱས་ཉི་མེད་བརྒྱུངས། བཅན་པོ་དེ་ཡི་སྐྱ་བུས་སྐྱ་པོ་དེ་ཀྱི་
ཆབ་སྤྱིད་དང་། དཔལ་འཁྲུར། དཔག་དོན། ཆོན་རིག་ལག་ལུ་སྐྱ་པོ་གས་
ཉིན་བཞིན་གོང་ཏུ་འཕེལ། ཐོད་ས་མཐོ་གཅིག་ལྷར་བཟོ་འགོ་ཆུགས།
མཐའ་བཞིན་རྒྱལ་ཕྱན་མང་པོར་དཔག་བྲངས། དཔལ་འཁྲུར་གོང་ནས་གོང་
ཏུ་འཕེལ་བས་བྱི་དོར་ལྷར་བཅུན་མོང་གི་བྱས། བྱེ་སྐྱལ་སྐྱང་བཅོས་འབྲུ་མར་
ཆད་ཀྱིས་བཅུལ། དགའ་གཞིས་ཆོང་བྱས་མཐུན་གཞིས་ལ་ལྷང་ལྷེབས། དེ་
གོང་ཐོད་ན་ཆོང་དང་བྱེ་སྐྱང་མེད། དེ་ལྱིར་མཇུངས་མི་བདུན་གྱི་གསུམ་པར་
ཡངས་ཞེས་གསུངས།

སྐུ་ལོ་ ༦༠༡ ལྷགས་བྱ། ཡབ་ལྷག་རི་གཉན་གཟིགས་དང་ཡུམ་ལོལ་གོང་
བཟའ་ལྷར་བཅུན་འགོ་དཀར་གྱི་སྐྱས་གནམ་རི་སྤྱང་བཅན་འབྲུངས། དཔལ་
ལྷར་བཞེད་དང་། ཆོ་སྤྱང་ན་ག་ནག་མེད། ཉ་ཆོང་གྱ། གནོན་སན་ལྷ་

ལུས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་བྱས། དུས་དེར་བྱ་ནག་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་ཅིས་པོད་
དུ་དང༌། བོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིས་འཕེལ་བྱས་འགྲོ་བར་ནུས་པ་གང་ལེགས་སོན།
དེ་བཞིན་བྱང་ནས་མ་ཆེད། བྱང་མེ་མོ་དུ་འདྲིན་པའི་སྒྲིབ་དང༌།

དུས་དེར་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཐུན་མང་པོ་དབང་དུ་བསྐྱར། རྒྱལ་ཐུན་
དེ་དག་གི་དཔོན་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གནས་རི་སྤྱོད་བཅན་གྱི་སྒྲིབ་པོ་གཤམ་ཆེར་
བསྐྱོས། དེར་བཞུགས་ཐུང་ཡོད་སྒྲིབ་པོ་མང་པོ་ཡིད་མི་རངས་པར་ནང་བྱིང་
བྱུང༌། མཐའ་ཞང་བྱུང་དང་། ལུས་པ། ཉང་པོ། ཀྱང་པོ། དུགས་པོ་
སོགས་ནས་དམག་དྲངས་ཏེ་བཅན་པོར་གྱུན་ལོག་བྱས། བཅན་པོ་དགུང་ལོ་
ཉེར་དགུར་ཕེབས་སྐབས་སྒྲིབ་ལོག་ལྟ་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་བཀྲོངས།

སྤྱི་ལོ་༤༡༧མེ་སྤང་། ཡབ་གནས་རི་སྤྱོད་བཅན་དང་ལུས་ཆེ་སྤྱོད་
བཟའ་འཕྲི་མ་སོད་དཀར་གྱི་སྤྱོད་བཅན་ནུས་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་རྒྱ་མ་
ཁྲིའང་གི་ཉེ་འགམ་སོ་བྱང་བྱམས་པ་མི་འགྱུར་ལྟ་ཁང་དུ་སྤྱོད་འཁྱུངས། བཅན་
པོ་འདི་ཡི་སྤྱོད་ལྟ་ཁང་ཁྲུང་དང་སྤྱོད་པ་སོགས་རྒྱལ་ཐུན་མང་པོ་རིམ་བཞིན་
དབང་དུ་འདུས་པ་དང་། སྤྱོད་འདྲིན་གྱི་སྤྱོད་གཞི་དང་། དམག་དགུང་གི་
སྤྱོད་གཞི་གཉན་ལ་ཡབ། བོད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་དང་འབྲུས་སྤྱོད་ཆེད་དུ་བཏང་།
རྒྱ་བཟའ་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཡི་པར་དང་བལ་བཟའ་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཁབ་དུ་བཞུགས།
སངས་རྒྱལ་བཅན་པའི་སྒྲིབ་གཏོད་པ་དང་བཀའ་བཅན་མང་པོ་བོད་ཡིག་དུ་
བསྐྱར་བ་སོགས་མཛད་འདྲིན་དགུར་མཚོ་རྒྱལ་པ་ལྟར་གོང་དུ་འཕེལ།

སྤྱི་ལོ་༤༡༨མ་ཡས། ལྷག་རི་གཉན་གཟིགས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུར་
ཕེབས་སྐབས་དཀོངས་པ་ལྷ་རན་ལས་འདས། དེ་ཡི་བང་སོ་དོན་མཁར་
མང་དུ་བཅུགས། གཤམ་ནི་བྲི་གཉན་གཟུངས་བཅན་གཡོན་དུ་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༤༡༩ཀྱུ་སྤང་། ༡. གནས་རི་སྤྱོད་བཅན་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུར་
ཕེབས་སྐབས་སྒྲིབ་ལོག་ལྟ་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་བཀྲོངས། དེ་ཡི་བང་སོ་དོན་
མཁར་མང་དུ་བཅུགས། གཤམ་ནི་བྲི་གཉན་གཟུངས་བཅན་གཤམ་ན་ཡོད།

བར་སྐྱུ་བཞི་བཅོ་གས་སྐྱུ་དེ་ནས་དར། ༡. བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་གཡང་རྒྱུ་
ཚྭ་སྐྱུ་མིང་བཟུང་འཕལ་ཆེད་དུ་མོ་ཉ་མངགས་ཏེ་བོད་དང་བལ་པོའི་དབར་
འབྲེལ་བ་བཅུགས། བལ་པོའི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་མཁས་ཅན་མང་པོ་བོད་དུ་
བཏང་། ༢. ཁྱི་སྐྱོང་བཅན་ནམ་སྐྱོང་བཅན་སྐམ་པོ་མི་འཇིགས་གདོང་ལཱི་
མིང་ཁྱིར་མངའ་གསོ།

ཁྱི་མོ་༤༩༩ས་སྐྱུ། ༡. སྐྱོང་བཅན་སྐམ་པོས་སྐམ་པ་སྐོགས་རྒྱལ་ཕན་
འགའ་ཞིག་དབང་དུ་འདུས་ནས་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་སྐོ་འགོ་ཚུགས། དེ་ནས་
བཟུང་ལྷ་ས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར་། རིག་གནས་། དཔག་
དོན་བཅས་ཀྱི་ཉེ་བར་ཟུར། ༢. ཚོན་མི་སམ་རྩོལ་སྐོགས་བོད་སྐྱུ་རིག་པ་རྩོ་
བ་བཅུ་དྲུག་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བརྒྱུད་ཏེ་འཕགས་ཡུལ་པུ་ཆེན་
ཡམ་ཟེའི་ཕྱོད་(ལྷ་ཁྱུ་ན་ཤེན་ཅང་ལུ་ཁྱི་མི་ལ་ཟེར་)སྐོགས་ལོ་པུ་མང་པོའི་ཞབས་
ལ་གཏུགས། ལུ་རྒྱུད་མཚུ་ལ་སྐོགས་ལེགས་པར་ཟུང་ཉེ་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་
ཡི་གེ་གཅིག་ཟུར་དང་འབྲས་སྒྲིལ་དུ་བཏང་།

ཁྱི་མོ་༤༩༩ཤིང་རྒྱ། བཅན་པོ་སྐྱོང་བཅན་སྐམ་པོས་མོ་ཉ་མངགས་ཏེ་
ཐང་གོང་མ་ཐས་ཚུང་ལ་མཆམས་འདྲི་བྱ་བར་བཏང་། ཐང་གོང་མ་ཆེན་པོས་
ཁྱང་འཕལ་དུ་རྒྱུད་རྒྱ་ལྷ་ཡིས་གཙོས་པའི་མཆམས་འདྲི་བྱ་མི་བོད་དུ་མངགས་ཏེ་
ཡི་གེ་དང་སྐྱུ་མ་བསྐྱར་གནང་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་
དབར་མཛའ་བཅའི་འབྲེལ་བ་དངོས་སུ་རྒྱ་གསལ་པས་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་དུན་
གསེ་བྱ་འོས་པ་ཞིག་རེད།

ཁྱི་མོ་༤༩༩ཤིང་ལྷག ༡. དཔལ་པོའི་རིའི་རྩེར་ཆེ་མོ་ཡང་གི་ཐང་གཞི་
དངོས་སུ་བཏིང་ཉེ་ཉེན་འབྲེལ་རྒྱ་ཆེ་གཟབ་རྒྱས་མཛད། ༢. བཀའ་ཡི་ལྷོན་
པོ་འབྲས་མི་སམ་རྩོལ་དང་མགར་སྐྱོང་བཅན་སྐོགས་མོ་ཉ་ཉ་པ་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་
བལ་ཡུལ་དུ་བལ་བཟུང་སྐྱོང་བར་ཐེབས། མོ་ཉ་རྣམས་བལ་ཡུལ་གྱི་པོ་ཐང་
ཡམ་པུ་ལམ་འགལ་དུ་འབྱོར་རྗེས་གསེར་གྲེ་གང་དང་། རིན་ཆེན་རྩ་ཆོགས་